

Sesida dals

Communitgà ils

Protocol nr.

29 d'avust 2023

31 d'avust 2023

684/2023

Dumonda Crameri

concernent animals da rapina gronds: segirezza da la populaziun

Resposta da la Regenza

L'augment dal dumber da lufs e – collià cun quai – l'augment dal dumber d'animals da niz stgarpads da lufs en il Grischun, evocheschan en la populaziun adina puspè er la dumonda, quant enavant che l'uman è periclità tras animals da rapina gronds. Suenter ch'in urs ha mazzà questa primavaira in jogger en il Trentin, ha quest tema survegnì ina nova dimensiun.

Tar la dumonda 1: La via ch'il chantun Grischun ha prendì ils ultims 25 onns areguard il tractament d'animals da rapina gronds, en spezial la prelevaziun svelta d'animals problematic, sto vegnir cuntinuada consequentamain. En quest connex ston las pussaivladads ch'èn vegnidas stgaffidas tras la revisiun da l'Ordinaziun da chatscha l'onn 2023 e lura tras la revisiun da la Lescha da chatscha, vegnir realisadas da maniera gist uschè consequenta.

Tar la dumonda 2: Ils ultims 25 onns n'èn nagins umans vegnids attatgads d'animals da rapina gronds. Percunter han ins observà gia differentas avischinaziuns e cunzunt svilups negativs areguard l'endisada da l'urs e dal luf a l'uman. En tut ils cas ha la Regenza – ensemen cun il departament responsabel e cun l'Uffizi da chatscha e pestga – exaurì il spazi d'agir legal per reducir las ristgas: ils onns 2008 e 2013 mintgamai cun sajettar in urs problematic, l'onn 2018 cun sajettar immediatamain in luf malsau e l'onn 2022 la finala cun sajettar in luf problematic en applicaziun da la clausula generala da polizia.

Tar la dumonda 3: La Regenza ha l'intenziun da cuntinuar cun la via prendida e d'applitgar las novas pussaivladads legalas, ch'èn vegnidas integradas en la Lescha da chatscha er grazia a las experientschas dal Grischun.

Tar la dumonda 4: I existan concepts naziunals per il luf e per l'urs, ch'èn vegnids influenzads decisivamain da las experientschas dal Grischun, ma er da l'entira Europa. Mesiras sin basa da quests concepts han dentant mo success, sche situaziuns criticas vegnan annunziadas svelt a la surveglianza da chatscha. Mo lura pon ils concepts vegnir realisads en moda adequata ed a temp util, tras quai ch'ils guardiaselvaschina sco er las referendarias ed ils referendaris valiteschan objectivamain las situaziuns da privel ed elimineschan talas cun ils meds adattads en il rom giuridicamain admissibel. Per realisar en moda efficazia ils concepts da protecziun dovri dentant il persunal necessari sco er ina surveglianza da chatscha cun in equipament modern. Qua sto il chantun anc far ulteriuras investiziuns. Situaziuns actualas en ils pajais vischins mussan la funcziun-clav da las forzas specialisadas, per exempel permisiuns da sajettar betg exequidas en il Tirol u il tractament nunprofessional da l'urs brin Bruno en Baviera l'onn 2006.

Tar la dumonda 5: L'Uffizi federal d'ambient ha elavurà il matg 2012 in'expertisa giuridica en connex cun l'appariziun da l'urs brin. Questa expertisa vala er per dumondas da responsabladad en connex cun il luf. Consequentamain è il luf in animal selvadi indigen che viva en libertad e che vala sco uschenumnada res nullius, pia sco chausa senza patrun. Sche las autoritads ageschan pia tenor las basas giuridicas vertentas ch'èn concretisadas en il concept «Luf» da la Confederaziun, n'exista nagina basa giuridica per ina pretensiun da responsabladad envers il stadi resp. envers las autoritads statalas. Il dretg da chatscha na prevesa betg d'indemnisar «donns indirects» chaschunads tras animals selvadis. Quest dretg sa restrenscha a l'indemnisaziun da donns da selvaschina en il gaud, vi da culturas agriculas e vi d'animals da niz. Per donns che resultan tras muntaneras ruttas ora u fugidas, vegn applitgà il dretg da responsabladad resp. d'assicuranza usità, en spezial la responsabladad da la possessura u dal possessura dals animals. La dumonda, quant lunsch che l'obligaziun d'avair quità resp. la responsabladad da la possessura u dal possessura dals animals duai ir e tge mesiras ch'èn necessarias, vegn respundida tras la giurisdicziun, che resguarda er svilups pli novs.

En num da la Regenza

Il president:

A handwritten signature in black ink, appearing to be "P. Peyer".

Peter Peyer

Il chancelier:

A handwritten signature in black ink, appearing to be "D. Spadin".

Daniel Spadin